

Prof.dr hab.n.med Maria Formińska-Kapuścik
Klinika Okulistyki Dziecięcej Katedry Okulistyki
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego
w Katowicach

Recenzja

Rozprawy doktorskiej lekarza Magdaleny Kubrak-Kiszy

p.t. „ Analiza wybranych badań morfologicznych i czynnościowych u pacjentów z postępującym stożkiem rogówki po terapii sieciowania włókien kolagenowych z użyciem jontoforezy”.

Stożek rogówki jest rodzajem dystrofii występującej samoistnie, obustronnie, zwykle dziedzicznie. Choroba zaczyna się najczęściej w okresie dojrzewania, ma charakter postępujący a samoistne zahamowanie progresji może nastąpić na każdym etapie. Charakterystyczną cechą jest środkowe, lub paracentralne ścięczenie istoty właściwej z jej stożkowatym uwypukleniem oraz nieregularny astygmatyzm. Częstość występowania rodzinnego jest niższa niż 10%. Uważa się, że dziedziczenie jest autosomalne dominujące z niepełną penetracją genu.

Aktualnie możliwa jest dokładna ocena zmian morfologicznych u pacjentów ze stożkiem rogówki w warunkach przyżyciowych dzięki mikroskopii konfokalnej, ultrasonografii czy optycznej koherentnej tomografii. Wprowadzenie do leczenia metody sieciowania włókien kolagenowych daje możliwość zatrzymania progresji choroby lub jej spowolnienia we wczesnym etapie rozwoju. Aktualnie jest stosowanych szereg metod tej procedury.

Podjęty przez Doktorantkę temat jest bardzo interesujący, aktualny i ważny . Podjęła się Ona klinicznej oceny wyników zastosowania jontoforezy w terapii sieciowania włókien kolagenowych rogówki / I-SCXL / porównując je z wynikami osiągniętymi po terapii w której nie usuwa się nabłonka rogówki / I-TE-CXL/.

Przedstawiona mi do recenzji rozprawa ma układ typowy dla dysertacji doktorskiej i posiada wszystkie wymagane elementy strukturalne. Praca liczy 206 stron w tym streszczenie w języku polskim i angielskim.

Wstęp liczy 61 stron ,dodatkowo podzielony na podrozdziały, napisane w sposób potwierdzający , że autorka szczegółowo zapoznała się z aktualnym piśmiennictwem w zakresie poruszanego tematu. Przytacza etiologię schorzenia oraz zmiany molekularne we wszystkich warstwach rogówki. Opisuje objawy kliniczne, metody diagnostyczne oraz terapeutyczne , skupiając się na różnych metodach sieciowania włókien kolagenowych. Ta część rozprawy świadczy o dużej wiedzy Doktorantki i umiejętności czytelnego przedstawienia opracowania

naukowego. Wyczerpujące i szczegółowe informacje oparte są na aktualnym piśmiennictwie, wskazują na bardzo dobre zorientowanie Autorki w temacie.

Cele pracy zostały sformułowane precyzyjnie i są aktualne w świetle dotychczasowego stanu nauki. Doktorantka zaplanowała analizę wybranych badań morfologicznych i czynnościowych u pacjentów z postępującym stożkiem rogówki po terapii I-SCXL. Dodatkowym celem było porównanie wpływu terapii I-SCXL z wpływem terapii I-TE-CXL na zmianę wartości morfologicznych i czynnościowych parametrów w stożku rogówki rok po zabiegu.

Na przeprowadzenie badań uzyskano zgodę Komisji Bioetycznej UM we Wrocławiu oraz Instytutu Medycznego w Rozzano we Włoszech.

Do grupy badanej włączono 20 pacjentów /20 oczu/ z rozpoznaniem stożkiem rogówki i udokumentowaną jego progresją, poddanych zabiegowi I-SCXL. Pacjentów tej grupy podzielono ze względu na położenie stożka rogówki na grupę C /stożek centralny/ i grupę PC /stożek paracentralny/. Grupę kontrolną stanowiło 20 pacjentów /20 oczu/ z tym samym rozpoznaniem u których wykonano zabieg I-TE-CXL. Zastosowano prawidłowe kryteria włączenia i wyłączenia. U wszystkich pacjentów wykonano badanie okulistyczne poszerzone o badanie topografii rogówki, pachymetrię oraz OCT przedniego odcinka. Badania kontrolne obejmowały te same badania w 1,3,6 oraz 12 miesiącu po zabiegu. Leczenie przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi schematami. Doktorantka prawidłowo zaplanowała badania oraz ich sekwencję.

Analiza statystyczna została przeprowadzona zgodnie z przyjętymi regułami, stosując różne rodzaje testu t-Studenta. Zastosowane metody statystyczne nie budzą wątpliwości.

Wyniki Doktorantka przedstawiła starannie i przejrzysto na 87 stronach, w 56 tabelach i 46 rycinach. Sposób analizy uzyskanych wyników i ich omówienie świadczą o Jej dojrzałości naukowej. Dowiodła skuteczności i bezpieczeństwa terapii I-SCXL oraz I-TE-CXL w zatrzymaniu progresji stożka rogówki oraz poprawę morfologicznych i funkcjonalnych parametrów rogówki. Na podkreślenie zasługuje fakt wyróżnienia wśród pacjentów poddanych terapii metodą I-SCXL grupy ze stożkiem paracentralnym i peryferyjnym. Doktorantka odnotowała, że w tej grupie terapia ta wpłynęła najsilniej na poprawę parametrów czynnościowych i morfologicznych. Odnosząc się do terapii I-TE-CXL Autorka dowiodła jej większego wpływu na obniżenie korekcji sferycznej w rok po zabiegu. Oba te spostrzeżenia mają istotne znaczenie kliniczne przy wyborze metody sieciowania włókien kolagenowych rogówki w stożku.

Rozdział dyskusja doskonale przedstawia interpretację wyników własnej, samodzielnej pracy Doktorantki w zestawieniu ze współczesnym piśmiennictwem. Prowadzona dyskusja wskazuje na właściwe przygotowanie merytoryczne Doktorantki i umiejętność prawidłowego ich odniesienia do wyników innych autorów. Sposób przeprowadzenia dyskusji świadczy o doskonałej znajomości literatury.

Całość pracy zakończona jest 8 wnioskami znajdującymi uzasadnienie w uzyskanych wynikach. Jako recenzent pragnę podkreślić istotne znaczenie wyciągniętych wniosków dla okulistów zajmujących się problematyką leczenia stożka rogówki.

Piśmiennictwo obejmuje 305 prac . Większość prac została opublikowana w ostatnich 10 latach. Bibliografia jest dobrze dobrana i poprawnie cytowana w tekście pracy.

Z obowiązku recenzenta pragnę jednak zasugerować aby w piśmiennictwie uwzględnić również autorów polskich, którzy od wielu lat zajmują się problematyką leczenia stożka rogówki metodą sieciowania włókien kolagenowych. W spisie skrótów nie znalazłam pełnej nazwy zabiegu I-TE-CXL a we wnioskach w języku angielskim brakuje I przed I-S-CXL.

Powyższe uwagi w niczym nie umniejszają wartości przedstawionej mi do recenzji pracy, nie mają w mojej opinii żadnego wpływu na ogólnie wysoki poziom rozprawy.

Reasumując, pracę oceniam bardzo pozytywnie. Napisana jest prawidłowym językiem polskim, estetycznie a dokumentacja graficzna jest dość przejrzysta, dobrej jakości. Doktorantka w niniejszej pracy prezentuje wysoki poziom warsztatu naukowo-badawczego. Wykazała się należytych przygotowaniem merytorycznym, starannością i dociekliwością badawczą. Praca jest oryginalnym opracowaniem Autorki wzbogacając dotychczasową wiedzę na omawiany i bardzo aktualny temat.

Mając na uwadze wartość merytoryczną i praktyczną mam zaszczyt zwrócić się do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu o dopuszczenie lek. Magdaleny Kubrak-Kiszy do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Ponadto zwracam się z wnioskiem o wyróżnienie recenzowanej rozprawy.

5624773
prof. zw. dr hab. n. med.
Małgorzata Kopusińska
specjalista chorób oczu
tel. 601 490 507
98 120 57 50